

10

De Bruuk

De Bruuk, door Groesbeken ook wel 'Den Botterpot' genoemd, is sinds 1940 het eerste natuur- en blauwgrasland-reservaat in Nederland. Staatbosbeheer beheert het gebied en zorgt voor het jaarlijks maaien en afvoeren van het maaisel. De Bruuk is een Natura 2000 gebied, waardoor de hier voorkomende bedreigde plant- en diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving worden beschermd.

11

Voedselbos Ketelbroek

Van kale maisakker tot eetbaar paradijs: in zeven vegetatielagen groeit hier de grootste collectie eetbare bomen, struiken en planten in Nederland. De Middenbeek stroomt aan de noordkant. Rondleidingen op aanvraag.

12

Hède dorst, godde naor de Horst. Dor stet en hundje, pist oow récht ien oow mundje.

13

Klooster

Dit gebouw is een voormalig klooster van de Franciscanessen van Oudenbosch. Eind september 1944 verschoor bijna het hele dorp zich in de kelders van het klooster. Het in 1920 gebouwde klooster werd vanaf 1970 gebruikt door Werkenrode. In 1998 is het gebouw gerenoveerd en omgebouwd tot woon-eenheden.

Routebeschrijving

Lengte: 4.0, 5.5 of 6.8 km. Trek waterdicht schoeisel aan!

Start: Kerk, Ketelstraat 1, Groesbeek - De Horst

- ➔ Ga vanaf kerk **1** Ketelstraat in en loop langs oude pastorie, het kerkhof en Ketelstraat 5. Ga hier linksaf Ganzepaedje op. **2**
- ➔ Loop rechtdoor tot smalle beek: de Groesbeek. Steek over, hier is Camping Bij Ons. **3**
- ➔ Volg de loop van de beek. Steek na 400 meter de beek weer over en ga iets verderop rechtsaf het Slumke in via overstaphek. **4**
- ➔ Ga linksaf, volg Ketelstraat met de bocht mee naar rechts tot Vortse Brug. **5** Links is een retentiebekken met informatiebord.
- ➔ TIP! Rechtdoor: aan rechterhand is een hoogstamboomgaard **6**. Op T-splitsing vindt u Wijngaard De Plack **7** met terras, rechtdoor is de geitenboerderij en Duitse grens; een bekende route voor smokkelaars. **8**
- ➔ Na brug direct rechtsaf via overstaphek en langs Leigraaf tot aan Lage Horst, 1.4 km; langs Leigraaf kan het modderig en nat zijn. **9**

Korte route Steek tweede houten brug over, naar rechts. Volg het pad, neem overstaphek en houdt de paardenwei rechts. Bij T-splitsing linksaf, rechtsaf Plakseweg. **12**

- ➔ Loop door tot verharde weg, Lage Horst.

Verlengde Route Lage Horst linksaf en na 240 meter rechtsaf De Bruuk in. **10** Na 400 meter rechts; rechtdoor tot Ashorst. Hier rechtsaf, steek Lage Horst over, volg Sigeunerpaedje.

- ➔ Rechtsaf op Lage Horst, bij T-splitsing rechtdoor en na 200 meter rechtsaf Sigeunerpaedje; hier was een woonwagendstandplaats voor bezembinders. U passeert het Voedselbos. **11**
- ➔ Bij bebouwde kom rechtsaf het Presessiepaedje dat gebruikt werd voor de jaarlijkse processie van de parochie.
- ➔ Linksaf Plakseweg; rechts is basisschool met 'Horster Hondje' **12**. U passeert het gerenoveerde klooster. **13**
- ➔ Bij de kruising rechtsaf, weer terug bij de kerk.

Dit ommetje wordt opgedragen aan Henk Eikholt, overleden op 20 april 2020.

Ommetje Plak - De Horst

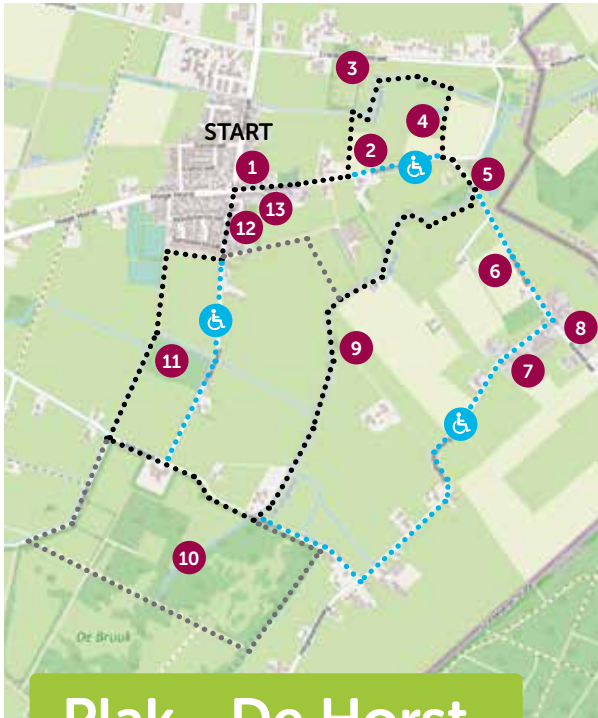
Wandelen in de rust en schoonheid van het buitengebied van De Horst

5.5 km

Verrassende natuur langs meanderende beken, stromend door een oud cultuurlandschap met eigentijdse bedrijvigheid

Dit is een uitgave van de gemeente Berg en Dal, september 2020.
Ontwikkeling: Natasja Giesbers, Virginie Grutters, Elma Burg
Coördinatie: Tiny Wigman, Via Natura | Fotografie: Simon Meilink, Camping Bij Ons, Geert Fleuren Heemkundekring Groesbeek, Elma Burg | Vormgeving: OptimaForma
Zie ook www.hartvandehorst.nl

Plak - De Horst

Goddelijk Hart

RK Kerk Goddelijk Hart van Jezus is na WO II gebouwd om de verwoeste kerk te vervangen en ingewijd in 1952. Met dubbeltjes en kwartjes is deze kerk bijeen

gespaard door de Horster bevolking. De witgeschilderde basiliek, ontworpen door Nico van der Laan, is aangemerkt als monument vanwege de muurschilderingen, gebrandschilderde ramen, kruisweg, doopvont en het orgel.

Boerenlandpaden

Deze wandelpaden, te herkennen aan het bord 'Boerenlandpad', voeren langs landschapselementen die door grondeigenaren zelf beheerd worden. Zie voor een overzicht van alle boerenlandpaden: www.vianatura.nl

Kamperen bij de beek

Bij Ons is een landschaps-camping met veel groen en een ooievaarsnest, nabij de beek de Groesbeek, naamgever van ons dorp. De Groesbeek stroomt van west naar oost in tegenstelling tot de rest van de waterlopen in Nederland. Elk jaar groeien hier ooievaars op; ze worden metertijd steeds brutaler, dus niet voeren!

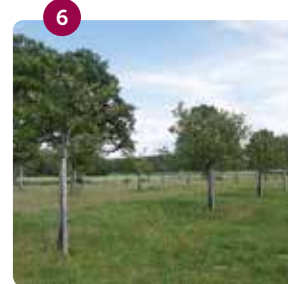
't Slumke

Het perceel 't Slumke, in het verleden gebruikt voor de landbouw, is door Stichting Landschap Ooijpolder-Groesbeek in 2007 omgetoverd tot natuurgebied. De voedselrijke bovenlaag is afgegraven en er is strooisel met plantenzaden uit de Bruuk aangevoerd. Men kan hier de echte koekoeks-bloem, de grote ratelaar, de gevlekte orchis en andere moerasplanten aantreffen.

De Vortse Brug

Een 'vort' of 'voorde' is een doorwaadbare plaats in het water. Toen het verkeer door de vort toenam is er een vaste brug gebouwd. Eerst van hout, toen van steen en vervolgens van beton. Kikkers en padden kunnen 'ondersteken' via de waterloop, doordat er schermen in de wegbermen zijn geplaatst.

Boomgaard

Hoogstamboomgaarden horen bij het landschap en zijn een geschikte leefomgeving voor diverse diersoorten zoals steenuilen en bijen. Vereniging Landschapsbeheer De Ploegdriever helpt particulieren om hoogstamboomgaarden te planten en oude rassen in stand te houden.

Wijngaard en kippen

Op De Plack wordt al sinds 1840 geboerd. Sinds 2006 is er een wijngaard met druivenrassen die hier goed gedijen op de lössbodem, afgezet door de wind in voormalige ijstijden. In 2017 zijn de eigenaren gestart met het houden van antibiotica-vrije scharrelkippen met het Beter Leven keurmerk.

Smokkelaars

Smokkelen is van alle tijden, leverde veel geld op en is illegaal; dus gevaarlijk! Sinds begin vorige eeuw smokkelde men in WO I boter en tabak, in de jaren 30 sigaretten, parfum en jenever, in de jaren 50/60 boter, jenever en drugs en tot slot in de jaren 70 arbeid. U kent vast het lied van Johnny Hoes: 'Hij was een smokkelaar...'

Geiten

Geitenboerderij 't Ketelbos is een biobedrijf met eigen kaas, een winkel en is tevens zorgboerderij. Het ligt nagenoeg op de grens en is vrij te bezoeken.

Waterloop

De gegraven waterloop De Leigraaf loopt vanaf Breedeweg via natuurgebied De Bruuk, daarna samen met de Groesbeek als Groesbecker Bach via Kranenburg naar de Waal. Vroeger meanderend door de weilanden maar in de loop der eeuwen rechtgetrokken voor een snelle waterafvoer. De Leigraaf heeft nu weer natuurlijke oevers met leefruimte voor insecten en moerasplanten. Ook kunt u de ijsvogel spotten of van mei tot september de weidebeekjuffer.